

מסורת הש"ס

ארבעה ראשי שנים פרק ראשון ראש השנה ז.

עין משפט
נר מצוה

מד א מיי פ"י מהל'
שמעון הלכה ז טור
י"ד קי שאל:
מה ב מיי פ"ג מהל'
שמעון הלכה ז טור
ה"ל ז א ופ"ד
מו ב מיי פ"ד שם הל'
ז:
מו ד מיי פ"ז מהל'
תמידין הלכה ו סג
עין קט:
מה ב מיי פ"א מהל'
שבת עשור הל' ו
סגן ללון מה ועשין ל
טו"ש"ע א"ח סי' תרס
סעיף א וסי' תרכ"ט סעיף
ז:
ו וטו"ש"ע א"ח סימן תרס
סעיף ז:
ב"ד ז וטו"ש"ע א"ח
סימן תרס סעיף א:

תורה אור השלם

1. ששת ימים תעבד
וביום השביעי תשתב
בחרש ובקציר תשתב:
שמות לד כא
2. ובשנה השביעית שבת
שבתון יקרה לארץ שבת
לך שורך לא תורע
ובחרש לא תזמור:
ויקרא כה ד
3. שבת שבתון הוא
לכם וענינתם את
נפשתיכם בתשעה
לחודש בערב מערב עד
ערב תשבתו בשבתכם:
ויקרא כג לב

רבינו חננאל

ולאפוקי מדר' יהודה
דאמר שנת החמישים עולה
למנין חורבן, ועולה למנין
שני שבועות, כלומר זורעין
ה' שנים, והיובל עולה
למנין ששית, ומשמטין
השביעית, ופשיטין קודש,
מהא דכתיב בחריש
ובקציר תשתב, וא"ר
עקיבא חריש של ערב
שביעית הכנסת בחריש
וקציר של שביעית,
כלומר הפחיתות שצמחו
בשביעית ולא הפחית
הלחש ונכנסו למצוא
משמטין
א"ב בשנה השביעית, ור'
ישמעאל אומר לא בא
זה הכתוב אלא להקיש
קציר לחריש ולאסור קציר
של רשות כמו חריש של
רשות, וממילא שמענין כי
קציר העומד שהוא מצוה
מחול, אבל מוסיפין
בשנת הקודש מהא
נפקא, מדרגתו וענינה את
נפשותיהם בתשעה, יכול
בתשעה, ת"ל בערב כול'
עד [כל] מקום שנאמר
שבת מוסיפין מחול על
הקודש, ור' עקיבא האי
נפשותיהם את נפשותיהם
ומבינה ליה לברתני חייא
בר רב מרפתני תני כול'.

(א) אולי י"ל שמשמטין כמו
ק"ל שנה שביעית.

מוסף רש"י (המשך)

רשות, ולא קציר העומד
(מכוח שם), כל האוכל
ורשותו בתשעה מעלה
עליו הכתוב וכו', והכי

ואי אתה מונה שנת החמישים אחת. כלל וי"ו גרס דלן
שנת חמשים ראשונה לשביעית הבאה:

ולאפוקי מדר' אומר ר"י אפ"ה הלכה כרבי יהודה דלמר
שנת החמשים עולה לכלל ולכלל מדאמרין בפרק קמא

דע"י (דף ט: וס) בשמעתא דתנא
דבי אליהו קמי מאל דלא ידע בכמה
שני בשבוע גבי נקול מכל מאה
תרתי ושדי אפרטי וכל הסוגיא
כדצרי ועוד דתסם מתניתין דהכא
אוקמא כרבי ישמעאל דפליג ארבינן
דפליגי על רבי יהודה ועוד דלר'
ישמעאל מקדשין חדשים ואנן קי"ל
בכוליה הש"ס שמקדשין חדשים ור'
יוסי נמוקו עמו קמי כרבי ישמעאל
בפ"ק [דקדושין] (דף מ: ז) דלית ליה
דיוכל בתחילתו משמט ובערין בסוף
[המקדש שדור] (דף כח: ז) מוכח
דמאן דלית ליה מתחילתו משמט
סבר לה כרבי ישמעאל דלמר מר"ה
חילא יוצל לאכל לא נראה דהא אומר
התלמוד הכה ופ"א (אין ערבינן)
(ערכין דף וס) לאפוקי מדרבי
יהודה ומיהו אין ראיה גמורה מהא
דקאמר הכה ובערין לאפוקי מדרבי
יהודה דלשכחן בפרק המגרג (גיטין
דף פה: ז) אמתין רבא בגיטין מן יומא
דנן ולעלם לאפוקי מדרבי יוסי דלמר
ומנו של סטר מוכיח עליו א"ע" דרבא
גופיה פסק כוותיה ביש נוחלין
(ב"ב דף קל: ז) וכן בפ"ק דתמורת
לאפוקי דרשב"ז דלמר כמורה
דלוריתא וקיימא לן כ"מ שנה
רשב"ז במשמטו הלכה כמותו והיא
משנה בפרק בתרא דתמורת (דף
ק"ז: ז) שהרי כבר נאמר שרך
לא תורע, תימה הא אינטיקין למאן
דלמר ביש מועד קטן (דף ג: ז)
(ה) דאמר בשביעית לא לקי דקאמר

מכדי ומירה בכלל זריעה ובצירה בכלל קצירה למאי הלכתא כתיבניהו רחמנא למימר דהאני מולדות ממיזא אחרניתא לא מחייב אלמא
אפי' מולדות דכתיבי אבות דידהו לא מחייב אלל אהנך דכתיבי דהאני וא"כ צריך לכחז חרישה לאשמועין דאקסירא וי"ל דעיקר דיוקא
מקרי ומדקצירה לתוספת חרישה נמי לתוספת: וכן צריך ש' שביעית, פי' הריב"א בקציר ספחים שהביאו שלש שביעיות דאי דמורע
זיד בשביעית מלא תורע נפקא ואכתי קשיא דהאי נמי מהן לא מורע נפקא לן בפרק מקום שנהגו (פסחים ד' נא: וס) לפי' ר"ת דלסר ספחים
אפילו קודם ציבור דקין מורע זיד ואף באכילה תרי קראי בספחים למה לי ולפירוש רש"י דהתם נוחא וי"ל דספחים לא אולוין בתר
הבאת שלש וכי אסרין ספחים מהן לא מורע היינו דנלקטין שביעית קמ"ל בחרש וקציר ואי מהכא לא הייתי אסור לאכילה אלל
לסחורה קמ"ל הן לא מורע: וכן צריך ש' שביעית היוצא במוצאי שביעית, דוקא כי אורחיה אסור לקצור אלל ע"י שנינו מותר אפילו
בשביעית דליתא בת"כ דדרש ואת ענבי מירך לא תצור דרך צוטרין מכאן אמרו תאנה של שביעית אין קוצין אותה י' במקוזה אלל
קוזה אותה בחרבה וה"נ תנן בפ"ח דשביעית (משנה ו) והא דתניא בתורת כהנים מן המשומר אי אתה צוצר *אלל אתה צוצר מן המופקר
מופקר נמי בדרך צצירה אסור וע"י שנינו שלל בדרך צצירה מופקר שרי ומשומר אפילו שלל בדרך צצירה נמי אסור וסומרי ספחים שביעית
דפרק הצית והעליה (ב"מ דף קח: ז) שומרי ספחים שביעית נוטלין שכרן משום עומר ושמי הללם א"כ אסור כיון דמשומר ואמאי לא
למרין מן המותר לישראל י"ל דלא היה שמירה ממש דלא היו צריכים לשומרה מצני אדם דמאליהו היו פורשין כשהיו יודעין שהן
לצורך עומר ולא היו שומרים אותן אלל מזהמה ויהי ועוף: ור"ב ישמעאל מוסיפין מחול ע"ל הקודש מנא א"ה, תימה לר"ת הא אמרין
פי"ק דמועד קטן (דף ד: ז) הלכתא לרבי ישמעאל קראי לר"ע דשנן נטעות הלכה למסין וכיון דהלכתא למסין לא ילפינן ממילא
וקנה דמוליקין ותיקן ר"ת דהכא מיבעי ליה בתוספת של אחר שביעית מנא ליה ובתוספת דלסר דקציר דשביעית גופה מהלכה לא ילפינן ממילא
שבת ויוה"כ וי"ט דל"ז דין ק"ו מהלכה והשתא לר' ישמעאל אינטיקין קרא משום שבת וי"ט ואינטיקין הלכתא למשרי ילדה והא דלא
משני הכי במו"ק לר"ע דאינטיקין קרא ללמד על שבת וי"ט ויוה"כ משום דמהלכה לא ילפי' דא"כ לא היו ליה למכתב קראי גבי שביעית
כיון דלשביעית גופיה לא צריך אלל ללמד על אחרית: ב"ב מקום שנאמר שבות, ואתא לרבות שביעית: ור"ב עקיבא האי וענינתם
מאי עביד א"ה, דר"ע הוה יליף כולהו משביעית שבת וי"ט ויוה"כ דכולהו מדרו דתוספת יוה"כ דלוריתא דלמרין בפרק שאל (שם)
דף קמח: ז) ובפרק המציא (פ"ה דף ג: ז) וק"ק דב"ב מקום שנהגו (פסחים דף נד: וס) צעי למימר דהא דיוה"כ ספקו אסור צצין השמשות
שלו איירי ואמאי הא אפילו דאי יום סמוך לחשיכה אסור צצניתו או דאי לילה סמוך ליום צציתו משום תוספת וכמו כן קשיא בפרק
במה דמוליקין (שם דף נ: ז) דתנן ספק חשכה אסור משום דקצי בתוספת משום נקיע הכי ועוד דרצן גמילאל דפרק
קמא דמו"ק (דף ג: ז) לית ליה תוספת כלל דקאמר התם נמנו על שני ילדיהם הללו והתירו כלומר פסק ונעלמו ופרש צציתו שלמי
צריס מסכת שביעית בשעה שהחירו למקרא סמכו שש ימים מעבוד ועשית כל מלאכתך מה ערב שבת בראשית אתה מותר לעשות
עד שתשקע החמה אף כל ערב ז' (שבת) אתה מותר לעשות עד שתשקע החמה וטעם זה נמי איתא צריס מו"ק (ד' ד: ז) יליף שבת שבתון
משבת בראשית מה להלן היא אסורה לפניה ולאחריה מותר כי' אלל דלא קאי במסקנא הכי אלל דגמירי הלכתא בזמן שבהמ"ק קיים דומיא
דניסוך המים ולפי אותה מסקנא יתכן לפרש הלכתא כר"ע וקראי לצומן שאין צ"ה קיים ומיהו לרבי דלמר שביעית בזמן הזה דרצנן לא אפשר:

כאלו

ורצנן. דלא ילפי מוקדשם שמתקדש מתחילתה ולא אינטיקין היא
למעוטי סופה דרשי ליה הכי שנת החמשים אתה מונה ואי אתה
מונה שנת היובל שנת חמשים לקוח יובל שעבר ואחת למנין יובל
הבא ואי אתה מונה שנת היובל הבא אלל משנה שלאחר היובל: ולאפוקי

מדר' יהודה דאמר. במסכת נדרים
שנת חמשים עולה לכלל ולכלל שנת
היובל ושנה ראשונה לשמטה הבאה:
אין צריך לומר חריש וקציר של
שביעית. דעל כרחק א"ע"ג דרישא
דקרא בשבת קאי דכתיב שש ימים
מעבוד סיפיה אשביעית קאי דאי
אשבת חריש וקציר הוא דאסור שאר
מלאכות מן שרו: חריש של ערב
שביעית. שלא יחרוש שדה אילן ערב
שביעית חריש שיעיל לשביעית: וקציר
של שביעית. כגון תצוה שהצוה
שלש שביעית *אתה נוהג בה
מנהג שביעית בשמינית: ר' ישמעאל
אומר מה חריש רשות כו'. ולא דבר
הכתוב אלל לענין שבת דכתיב ציה
וציות השביעית תשבות בחרש ובקציר
בשבת אלא ללמדך מה חריש אין לך
חריש של מזה ואפילו ארורע לצורך
עומר ושמי הללם שהרי אס מלא
חרוש אינו חורש ואי אסור לך
בשבת אף קציר אסור לך בשל
רשות אי אסור לך: יא קציר העומר
שהוא מזה. שאפי' מלא קצור מזה
לקצור יש לך ללמוד מכאן שדוהא את
השבת: ע"כ ערב לילה הוא ועד בכלל:
כל האוכל ושופה נו'. דהכי קאמר קרא
וענינתם בתשעה אכילה תשעה אי
קורא ענינו וכיון דלכילתו ענינו חשיבא
כל דמפיש באכילה ושמייה עפי עדיף
דהא מדקאמר בערב על כרחק לא
מקפיד לאעניו דתשעה וכי קרי ענינו
בתשעה אכילה ושמייה ידידיה קרי ענינו:

יובל
מכדי ומירה בכלל זריעה ובצירה בכלל קצירה למאי הלכתא כתיבניהו רחמנא למימר דהאני מולדות ממיזא אחרניתא לא מחייב אלמא
אפי' מולדות דכתיבי אבות דידהו לא מחייב אלל אהנך דכתיבי דהאני וא"כ צריך לכחז חרישה לאשמועין דאקסירא וי"ל דעיקר דיוקא
מקרי ומדקצירה לתוספת חרישה נמי לתוספת: וכן צריך ש' שביעית, פי' הריב"א בקציר ספחים שהביאו שלש שביעיות דאי דמורע
זיד בשביעית מלא תורע נפקא ואכתי קשיא דהאי נמי מהן לא מורע נפקא לן בפרק מקום שנהגו (פסחים ד' נא: וס) לפי' ר"ת דלסר ספחים
אפילו קודם ציבור דקין מורע זיד ואף באכילה תרי קראי בספחים למה לי ולפירוש רש"י דהתם נוחא וי"ל דספחים לא אולוין בתר
הבאת שלש וכי אסרין ספחים מהן לא מורע היינו דנלקטין שביעית קמ"ל בחרש וקציר ואי מהכא לא הייתי אסור לאכילה אלל
לסחורה קמ"ל הן לא מורע: וכן צריך ש' שביעית היוצא במוצאי שביעית, דוקא כי אורחיה אסור לקצור אלל ע"י שנינו מותר אפילו
בשביעית דליתא בת"כ דדרש ואת ענבי מירך לא תצור דרך צוטרין מכאן אמרו תאנה של שביעית אין קוצין אותה י' במקוזה אלל
קוזה אותה בחרבה וה"נ תנן בפ"ח דשביעית (משנה ו) והא דתניא בתורת כהנים מן המשומר אי אתה צוצר *אלל אתה צוצר מן המופקר
מופקר נמי בדרך צצירה אסור וע"י שנינו שלל בדרך צצירה מופקר שרי ומשומר אפילו שלל בדרך צצירה נמי אסור וסומרי ספחים שביעית
דפרק הצית והעליה (ב"מ דף קח: ז) שומרי ספחים שביעית נוטלין שכרן משום עומר ושמי הללם א"כ אסור כיון דמשומר ואמאי לא
למרין מן המותר לישראל י"ל דלא היה שמירה ממש דלא היו צריכים לשומרה מצני אדם דמאליהו היו פורשין כשהיו יודעין שהן
לצורך עומר ולא היו שומרים אותן אלל מזהמה ויהי ועוף: ור"ב ישמעאל מוסיפין מחול ע"ל הקודש מנא א"ה, תימה לר"ת הא אמרין
פי"ק דמועד קטן (דף ד: ז) הלכתא לרבי ישמעאל קראי לר"ע דשנן נטעות הלכה למסין וכיון דהלכתא למסין לא ילפינן ממילא
וקנה דמוליקין ותיקן ר"ת דהכא מיבעי ליה בתוספת של אחר שביעית מנא ליה ובתוספת דלסר דקציר דשביעית גופה מהלכה לא ילפינן ממילא
שבת ויוה"כ וי"ט דל"ז דין ק"ו מהלכה והשתא לר' ישמעאל אינטיקין קרא משום שבת וי"ט ואינטיקין הלכתא למשרי ילדה והא דלא
משני הכי במו"ק לר"ע דאינטיקין קרא ללמד על שבת וי"ט ויוה"כ משום דמהלכה לא ילפי' דא"כ לא היו ליה למכתב קראי גבי שביעית
כיון דלשביעית גופיה לא צריך אלל ללמד על אחרית: ב"ב מקום שנאמר שבות, ואתא לרבות שביעית: ור"ב עקיבא האי וענינתם
מאי עביד א"ה, דר"ע הוה יליף כולהו משביעית שבת וי"ט ויוה"כ דכולהו מדרו דתוספת יוה"כ דלוריתא דלמרין בפרק שאל (שם)
דף קמח: ז) ובפרק המציא (פ"ה דף ג: ז) וק"ק דב"ב מקום שנהגו (פסחים דף נד: וס) צעי למימר דהא דיוה"כ ספקו אסור צצין השמשות
שלו איירי ואמאי הא אפילו דאי יום סמוך לחשיכה אסור צצניתו או דאי לילה סמוך ליום צציתו משום תוספת וכמו כן קשיא בפרק
במה דמוליקין (שם דף נ: ז) דתנן ספק חשכה אסור משום דקצי בתוספת משום נקיע הכי ועוד דרצן גמילאל דפרק
קמא דמו"ק (דף ג: ז) לית ליה תוספת כלל דקאמר התם נמנו על שני ילדיהם הללו והתירו כלומר פסק ונעלמו ופרש צציתו שלמי
צריס מסכת שביעית בשעה שהחירו למקרא סמכו שש ימים מעבוד ועשית כל מלאכתך מה ערב שבת בראשית אתה מותר לעשות
עד שתשקע החמה אף כל ערב ז' (שבת) אתה מותר לעשות עד שתשקע החמה וטעם זה נמי איתא צריס מו"ק (ד' ד: ז) יליף שבת שבתון
משבת בראשית מה להלן היא אסורה לפניה ולאחריה מותר כי' אלל דלא קאי במסקנא הכי אלל דגמירי הלכתא בזמן שבהמ"ק קיים דומיא
דניסוך המים ולפי אותה מסקנא יתכן לפרש הלכתא כר"ע וקראי לצומן שאין צ"ה קיים ומיהו לרבי דלמר שביעית בזמן הזה דרצנן לא אפשר:

יובל
מכדי ומירה בכלל זריעה ובצירה בכלל קצירה למאי הלכתא כתיבניהו רחמנא למימר דהאני מולדות ממיזא אחרניתא לא מחייב אלמא
אפי' מולדות דכתיבי אבות דידהו לא מחייב אלל אהנך דכתיבי דהאני וא"כ צריך לכחז חרישה לאשמועין דאקסירא וי"ל דעיקר דיוקא
מקרי ומדקצירה לתוספת חרישה נמי לתוספת: וכן צריך ש' שביעית, פי' הריב"א בקציר ספחים שהביאו שלש שביעיות דאי דמורע
זיד בשביעית מלא תורע נפקא ואכתי קשיא דהאי נמי מהן לא מורע נפקא לן בפרק מקום שנהגו (פסחים ד' נא: וס) לפי' ר"ת דלסר ספחים
אפילו קודם ציבור דקין מורע זיד ואף באכילה תרי קראי בספחים למה לי ולפירוש רש"י דהתם נוחא וי"ל דספחים לא אולוין בתר
הבאת שלש וכי אסרין ספחים מהן לא מורע היינו דנלקטין שביעית קמ"ל בחרש וקציר ואי מהכא לא הייתי אסור לאכילה אלל
לסחורה קמ"ל הן לא מורע: וכן צריך ש' שביעית היוצא במוצאי שביעית, דוקא כי אורחיה אסור לקצור אלל ע"י שנינו מותר אפילו
בשביעית דליתא בת"כ דדרש ואת ענבי מירך לא תצור דרך צוטרין מכאן אמרו תאנה של שביעית אין קוצין אותה י' במקוזה אלל
קוזה אותה בחרבה וה"נ תנן בפ"ח דשביעית (משנה ו) והא דתניא בתורת כהנים מן המשומר אי אתה צוצר *אלל אתה צוצר מן המופקר
מופקר נמי בדרך צצירה אסור וע"י שנינו שלל בדרך צצירה מופקר שרי ומשומר אפילו שלל בדרך צצירה נמי אסור וסומרי ספחים שביעית
דפרק הצית והעליה (ב"מ דף קח: ז) שומרי ספחים שביעית נוטלין שכרן משום עומר ושמי הללם א"כ אסור כיון דמשומר ואמאי לא
למרין מן המותר לישראל י"ל דלא היה שמירה ממש דלא היו צריכים לשומרה מצני אדם דמאליהו היו פורשין כשהיו יודעין שהן
לצורך עומר ולא היו שומרים אותן אלל מזהמה ויהי ועוף: ור"ב ישמעאל מוסיפין מחול ע"ל הקודש מנא א"ה, תימה לר"ת הא אמרין
פי"ק דמועד קטן (דף ד: ז) הלכתא לרבי ישמעאל קראי לר"ע דשנן נטעות הלכה למסין וכיון דהלכתא למסין לא ילפינן ממילא
וקנה דמוליקין ותיקן ר"ת דהכא מיבעי ליה בתוספת של אחר שביעית מנא ליה ובתוספת דלסר דקציר דשביעית גופה מהלכה לא ילפינן ממילא
שבת ויוה"כ וי"ט דל"ז דין ק"ו מהלכה והשתא לר' ישמעאל אינטיקין קרא משום שבת וי"ט ואינטיקין הלכתא למשרי ילדה והא דלא
משני הכי במו"ק לר"ע דאינטיקין קרא ללמד על שבת וי"ט ויוה"כ משום דמהלכה לא ילפי' דא"כ לא היו ליה למכתב קראי גבי שביעית
כיון דלשביעית גופיה לא צריך אלל ללמד על אחרית: ב"ב מקום שנאמר שבות, ואתא לרבות שביעית: ור"ב עקיבא האי וענינתם
מאי עביד א"ה, דר"ע הוה יליף כולהו משביעית שבת וי"ט ויוה"כ דכולהו מדרו דתוספת יוה"כ דלוריתא דלמרין בפרק שאל (שם)
דף קמח: ז) ובפרק המציא (פ"ה דף ג: ז) וק"ק דב"ב מקום שנהגו (פסחים דף נד: וס) צעי למימר דהא דיוה"כ ספקו אסור צצין השמשות
שלו איירי ואמאי הא אפילו דאי יום סמוך לחשיכה אסור צצניתו או דאי לילה סמוך ליום צציתו משום תוספת וכמו כן קשיא בפרק
במה דמוליקין (שם דף נ: ז) דתנן ספק חשכה אסור משום דקצי בתוספת משום נקיע הכי ועוד דרצן גמילאל דפרק
קמא דמו"ק (דף ג: ז) לית ליה תוספת כלל דקאמר התם נמנו על שני ילדיהם הללו והתירו כלומר פסק ונעלמו ופרש צציתו שלמי
צריס מסכת שביעית בשעה שהחירו למקרא סמכו שש ימים מעבוד ועשית כל מלאכתך מה ערב שבת בראשית אתה מותר לעשות
עד שתשקע החמה אף כל ערב ז' (שבת) אתה מותר לעשות עד שתשקע החמה וטעם זה נמי איתא צריס מו"ק (ד' ד: ז) יליף שבת שבתון
משבת בראשית מה להלן היא אסורה לפניה ולאחריה מותר כי' אלל דלא קאי במסקנא הכי אלל דגמירי הלכתא בזמן שבהמ"ק קיים דומיא
דניסוך המים ולפי אותה מסקנא יתכן לפרש הלכתא כר"ע וקראי לצומן שאין צ"ה קיים ומיהו לרבי דלמר שביעית בזמן הזה דרצנן לא אפשר:

(א) נדרים סא. ערכין יב:
ג. (ב) שביעית פ"א
מ"ד מו"ק ג: מכות ח:
(ג) [מנחה ע"ג]. (ד) יומא
פ"א: (ה) ברכות ח: פסחים
סח: יומא פ"א: (ו) [נראה
ש"ל המוכר שדור דף ג:
וע"ש]. (ז) ופ"ע חו"ט ע"ז
ט: ד"ה מ"א. (ח) ופ"ע
חו"ט מ"ק ג: ד"ה שהרי.
(ט) גירסת רש"י במקום.
(י) אולי י"ל כי הוי דל"ז.
(יא) ודף ג: ז. (ב) ופ"ע
שבת ששים.

הגהות הב"ח

(א) חו"ט ד"ה שהרי
כי דחורש בשביעית יב
פי' מולדת דחורש דהיינו
משקע מים לזרעם דליתא
הם להר"ל בדף ג:
לפי מורש דלז' מלאכה
הוא דלפי עליה בשביעית
לדמות אסר דתמנא ועין
במו"ק דף יב ע"כ
ובמ"ס ל"ס: (ב) שם
ד"ה ור' ישמעאל כי'
פי"ק דמועד קטן דעשר
בשביעית הלכה למשה
מסיני והלכתא לר'
ישמעאל קראי לר"ע
וכיון דהלכתא:

גליון הש"ס

גמ' ב"מ שיש בו שבות.
ק"ל לענין דלא דריש כן
וילף משביעית. את מה אל
מנין למילך רק דין תוספת
לענין אסור מלאכה אלל
לענין ענין ביוה"כ מיל'
דהא אין ללמוד ענינו
ממלאכה במה מנינו דמה
למלאכה דהיא בשבתות
ויו"ט וע"כ. וזימנן ק'
אפילו לענין מלאכה הא
בשביעית אינו אסור בתר'
מדלוריתא רק חרישה
וקצירה אלל לא נעשה
במ"ס חו"ט ד"ה וזמנן
לקיימן וא"כ ביוה"כ וזמנן
מנלן תוספת בשרי
מלאכות וי"ט: רש"י ד"ה
וקציר וכו' אתה נוהג בה.
עין לקמן ד' ע"כ מדר'
מנא: חו"ט ד"ה וקציר
של שביעית היוצא וכו'
אבל אתה צוצר מן
המופקר. עין סוטה ד' נט
ע"כ חו"ט ד"ה דד"ה:

הגהות מהר"י
לנדא

(א) בציוני עין משפט את
ז' חסר מיי פ"ג מהלכות
נדרים הלכה ט' וע"כ ב"מ
שם:

מוסף רש"י

שנת החמישים עולה
לכאן ולכאן. היא שנת
יובל והיא שנת המהלכה
השמיטה הבאה ומנחת
לראש יובל הבא (ע"ז ח:
ובע"ז טורין יב: ודגל).
אינו צריך לומר חריש
וקציר של שביעית. דעל
כרחק שביעית דשמיטה
הכחוש דמיר, דאי דכתיב
דלחם שביעית קאי, מאי
שם חריש וקציר דנקט,
אלל הכי קאמר שש ימים
מעבוד שביעית במסכת
והשם ששנה ערב כסן
שלא יחרוש חרישה ומעלה
שלש שביעית מלא היא
מחול על הקודש, וכן
החריש והקציר אסור
החריש חריש של רשות
הוא, שאין חריש של מטה,
קציר אינו אסור לך אלל של